

בית המדרש הטלפוני | 08-613-613-0

גיליון מס' 10 פרשת תולדות תשפ"ד

חידות

- מהו הדבר הדומם שאוכל בולע ומקיא? (ה"ה פנחס ראובן)
- איזה הלכה למדנו בגלל מעשהו של נבוכדנצר? (ה"ה פ. מ. מב"ב)
- היכן מציינו בש"ס 'רבנן' כשהכוונה היא לנביאים? (ה"ה פ. מ. מב"ב)
- תשובות ומו"מ ושמיעת החידות מפי המשיבים
- והידות נוספות בקטגוריית 'חידות' (2<5)

פרשת שבוע-תולדות

הביא ה"ה פ. מ. מב"ב מש"כ בכלי יקר וכן באלשיך ובשל"ה שמה שהמתין עשיו לימי אבלו של אביו ועי"ז יוקל עליו להרוג את יעקב והו מכיון שידע עשיו שלאבא אסור ללמוד תורה ולכן יוכל לגבור עליו ולהרגו, והק' שהרי כ' בסוטה שתורה מגנא ומצלא בין בעידנא דעסיק ובין בעידנא דלא עסיק בה, וכ"נ בנפיה"ח (ש"ד פי"ד) וא"כ אף שיאסר ליעקב ללמוד בימי אבילותו אך עדיין ודאי שתגן עליו. ועוד שהרי נפסק שאבל יכול ללמוד עניינים של צער וכגון דיני אבילות.

ותי' ה"ה שינון שתורת האבל היא ללא שמחת התורה, ולחיסרון זה ציפה עשיו.

וה"ה יניק וחכים תי' שחסר מעלת הלימוד בעיון. אך הק' א' הלומדים שהרי דעת החזו"א ועוד פוסקים שמי שאינו יכול בל"ז מותר לו ללמוד גם בעיון קצת.

וה"ה יהואחז ב'י' שבע"כ מה שהותר לאבל ללמוד אפילו ש'פיקודי ד' ישרים משמחי לב' (ואף בעיון) זהו בגלל שנצרך ללמוד ולדעת את הלכותיו, וכמו הנשים שלומדות לדעת את המעשה אשר יעשו, ואולי תורה כזו אינה מצלת ממתיה.

והק' עליו ה"ה פ. מ. מב"ב שא"כ כל הלומד לצורך פסיקה או מבחן תורתו לא תציל אותו?

וה"ה הלומד הצריך ב'י' בעצם כח ההצלה של עסק התורה בעידנא דלא עסיק בה, שהרי דוד המלך נפטר כשהופסק מלימודו, ומדוע לא הגינה עליו תורתו שלמד קודם.

והביא א' הלומדים שכל המהרש"א בסוטה כא שתורה כגומ"צ רק מן יסורין ופורענות ולא ממתיה, וכן משמע בנפיה"ח הנ"ל. אך א"כ תימה ממה חשש עשיו והרי לפי"ז תורתו של יעקב לא תגן מהריגתו אלא רק מיסורין, ומדוע המתין כ"כ לימי אבלו.

והעלה ה"ה שינון ליישב שרק בעדנא דלא עסיק בה התורה אינה מצילה ממתיה, אבל בעידנא דעסיק בה מציל אפילו ממתיה.

ומסייע ליה ה"ה פ. מ. מב"ב שלכאן מוכרח כן דאל"כ איך נתכוין דוד המלך לדחות את קיצו ע"י שקידתו בכל השבת, וע"כ שהבין שבעידא דעסיק בה תורתו מצלת אף מן המתיה.

הרחבות ותגובות ושמיעת השיח מפי המשיבים בקטגוריית 'פרשת שבוע-תולדות' (1<1<6)

תשובות שימו לב!

- לגבי חלק מהתשובות ישנם שיטות חלוקות ואינם למעשה כלל!!!
- מתי יוצא שיש הפסק בין קריה"ת של פרשה אחת לפרשה אחרת שלוש שבועות? (ה"ה מ. ש. מירושלים)
- שנה שבה יוצא ראשון ושמיני דפסח בחו"ל בשבת שאז הפרש הוא ג' שבועות (ה"ה מנחם)
- כיצד יתכן שני מוהלים ששניהם ותיקים, ובכ"ז לאחד אסור לבצע את המילה? (ה"ה מ. ש. מירושלים)
- מוהל בן חו"ל ביו"ט שני באר"י כשיש מוהל בן אר"י (ה"ה תורה ויראת שמים)
- איך יתכן שאדם הזיק לחבירו שהוא חייב לשלם על ההיזק, אבל אם הזיק בזמן מסוים יהיה פטור? (ה"ה מ. ש. מירושלים)
- הזיק בפורים מחמת שמחת פורים (ה"ה חיים) וכן בשמחת נישואין (ה"ה מנחם) וכן בער"ש בין השמשות (ה"ה קול הזהב)
- בא במחצית שעדיין בפנים שפטור דקלב"מ (ה"ה יוסף כהן מזוועה)
- המזיק שור שרודף אחריו להזיקו (ה"ה מנחם)
- איך יתכן אדם שצריך להתפלל שחירת של שבת וצריך להניח תפילין? (ה"ה הר נבו)
- ערל שמתו אחיו מחמת מילה (ה"ה חיים)
- הולך בדרך ואינו יודע באיזה יום שבת (ה"ה מנחם)
- איך יתכן אדם ששותה חלב ונהיה בשרי? (ה"ה הר נבו)
- חלב שנתערב בבשר והתבטל בס' (ה"ה הכחור ש. ל.)
- אולי חלב של כחל (ה"ה שמואל בלוי)
- איך יכול להיות שע"י שמקדשים אישה ומגרשים אותה היא נהיית מותרת לאדם אחר? (ה"ה הר נבו)
- אולי שהיתה מגורשת על תנאי ועם גט זה מתבטל התנאי (ה"ה יוסף כהן מזוועה)
- מו"מ ושמיעת החידות והתשובות מפי המשיבים
- והידות נוספות בקטגוריית 'חידות' (2<5)

כמות הנושאים שהוקלטו השבוע במערכת: 57

כמות התגובות שהוקלטו השבוע במערכת: 261

להנצחה ו/או הקדשה נא להשאיר הודעה במערכת במספר 08-613-613-0 בשלוחה 1<3 או במייל המערכת

נושאים נוספים שעלו במערכת השבוע: ח"י שרה למה לא הוזכר ניסיון קניית מערת המכפלה, ח"י שרה תליוה וזבין, סעודה שלישית, חופה קודם קידושין, ח"י שרה למה בתואל מת, מה הפלא בהולדתו של יצחק בגיל מבוגר, ח"י שרה אין שליח עושה שליח, ב"ק ס, הפיסק הנכון באדון עולם בטרם כל יציר נברא, ח"י שרה בת בתואל בן מלכה, אם שרה לא יכלה לחיות יותר אז גם אחשוורוש מלך על כל העולם, מעקה באמצע מרפסת, ברכות יא, סוכה טז, 'בכל' בת אברהם אבינו, ח"י שרה הגמלים של אברהם אבינו, חידות לח"י שרה מהרב ישעיהו גלינסקי, אם אליעזר היה עוג מלך הבשן מה הגדולה של הקפיצת הדרך, חקירה בטובל ושרץ בידו, תולדות הלכה לדרוש בביהמ"ד של שם, תולדות 'יגדלו הנהרם', תולדות איך רבקה לקחה את בגדי החמודות, תולדות האם עשוי היה מהול, סוכה ג: בתוס', כל המתפלל על חבירו נהנה תחילה, ב"ק ה. מטמא מדמע ומנסך מדוע אינו אב נזיקין, ח"י שרה 'וינחם יצחק', ב"ק יא, תולדות שנאת עשיו את יעקב, תולדות 'הקול קול יעקב והידיים יד עשיו', תולדות 'ולאום מלאום יאמץ', שיעור מוציא רימון, ב"ק החזיק עבדים לא קנה קרקע, תולדות באר שבע, חליצת תפילין קודם מוסף, תולדות איך יתכן שיצחק אהב יותר את עשיו, דימוי פניו של יצחק לאברהם, תולדות איזה תפילה עדיפה, צירוף מנין ל"ג מידות ע"י רמקול, 'הקול קול יעקב' חלק ב, ועוד...

העלונים השבוע הודפסו לע"נ מרת אסתר בת הרב אליעזר שרייבר נלב"ע ד' כסלו תשפ"ד ת. נ. צ. ב. ה.

לעזרה בכתיבת התוכן בעלון נא להשאיר הודעה במערכת בשלוחה 1<3

לקבלת העלון במייל שלחו מייל לכתובת A086136130@GMAIL.COM

הצטרפות לרשימת התפוצה שלחו את המילה "הצטרפות"

להאזנה לכל הנושאים ולמסירת דבריכם חייגו ל'המשיב' 08-613-613-0

השארות הודעות למערכת בשלוחה 1<3 (ע"מ לקבל את תגובת המערכת יש להירשם למערכת ע"י הקלטת שם לומד במפורט בתפריט)

הדברים נכתבו ע"ד הכותבים בלבד ולא ע"ד המשיבים, ויתכנו חילוקי דעות ושיגאות בין מה שנאמר למה שנכתב. לדיוק הדברים יש לשמוע את הדברים מפי אומרם. כמו"כ התוכן הוא מדברי המשיבים ללא בדיקה במקורות ואין לסמוך על הדברים למעשה.

קול הזהב

0747-580-590 | קיצר וקולט | ווארטנים קורץ און שארף

כתוב לא נברא יין אלא לנחם אבלים הרי ששני מינים אלו שייכים לאבלים ואת שני אלו ביקש עשוי מן האדום האדום גם עדשים וגם יין.

הקול קול יעקב והידיים ידי עשיו (כז, כח)

אפשר לומר, הכוונה בזה בדרך צחות, שזה הולך על השעון המעורר בבוקר. שמעורר את האדם לעבודת הבורא. ואם כן הקול של השעון המעורר זה קול יעקב לקום לתפילה. אך הידיים שלוחצות על הכפתור להשתיק את הצלצול כדי שיוכל לישון עוד, הרי הם הידיים של עשיו שימשיך לישון עוד ועוד.

ויתן לך האלוקים (כז, כח)

יצחק מברך את יעקב 'ויתן לך האלוקים' למה בהתחלה כתוב ו' ויתן' מה לא טוב שיהיה כתוב 'יתן לך אלוקים' אומר רש"י שהאות ו' באה לומר 'יתן' ויחזור ויתן' כפשוטו הכוונה שיתן שפע ברכה והצלחה ללא גבולות. אבל צריך להבין למה בכמה נתינות, ולא בנתינה אחת גדולה. בזכייה אחת בהגדלה ומזה יהיה שפע. אפשר לומר על פי שפעם אחת דיברו לפני האדמו"ר מספינקא זצוק"ל על דרכם של צדיקים מסוימים כמו הדברי חיים מצאנז והאמרי יוסף מספינקא זצוק"ל שכל סכום כסף המגיע לידיהם מיד היו מפזרים לצדקה, ולא הלכו לישון אם היה כסף בבית, הכל חולק באותו יום. חייך הרב'ה הקדוש ואמר לכך ברך יצחק את יעקב בנוסח ויתן לך אלוקים ופירש רש"י יתן ויחזור ויתן כי לצדיקים כאלה לא די שנותנים לו שפע פעם אחת, כי מיד הם מפזרים אותם לעניים ונזקקים. ובעבורם צריך שיהיה יתן ויחזור ויתן שבכל יום יתנו להם מחדש לצרכי צדקה דבר יום ביומו.

הוא גביר לאחיך (כז, כט)

בברכות 'הוא גביר לאחיך' כפשוטו פירוש המילה גביר הוא אדון/האר/גיבור/שליט. אבל לדוברי אידיש גביר הוא עשיר. א גרויסע גביר - עשיר גדול. ולפי זה אפשר לרמוז שיש פסוק 'עושר שמור לבעלו לרעתו' שזה גורם לבעוט בהשם ובתורתו. אומר ההמשך הפסוק אבל תועלת גדולה יכולה לצאת מעשירות אם עושה בזה מצוות ומעשים טובים, מחזיק תלמידי חכמים, ישיבות, מקיים 'יהיו עניים בני ביתך' ולא רק לעצמו ארמונות ולאכול מעדנים ולטייל בעולם ולא חושב על אחרים ועל אחריתו... ואת זה אפשר להכניס לברכה הוא גביר, אבל לאחיך ולא רק לעצמך ולהנאתך ולטובתך אלא לאחיך ולעניים ואז תצליח וה' יתן לך ויחזור ויתן.

גם ברוך יהיה (כז, ל)

יצחק מגלה שהברכות נתנו ליעקב ולא לעשיו כמו שרצה. לכאורה היה לו עכשיו לקלל את יעקב, איזה רמאות, עבד עלי. ובמקום זה מה אומר יצחק? 'גם ברוך יהיה' מה התכוון בזה 'גם ברוך יהיה'? אומר החזקוני שלש פירושים א' 'מאת ד' היתה זאת' על פי ד' הגיע אליו הברכות כי הוא קנה ממך את הבכורה, ב' עוד פירוש ש'גם ברוך יהיה' לעתיד, שד' הרי יברך אותו והוא יהיה ברוך וזה הפירוש 'גם ברוך יהיה', גם בעתיד ג' הרי בברכות ברכתי אותו 'אורריך ארור ומברכך ברוך', יוצא שאם אני אקלל אותו אני מקלל את עצמי כי אוררך ארור לכן אני מברך אותו מפני שברכתי אותו שמי שיברך אותו יהיה מבורך 'גם ברוך יהיה' ועל ידי זה גם אני יהיה מבורך.

גם יעקב צעקה גדולה ומרה עד מאוד ויאמר לאביו ברכני גם אני אבי (כז, לז)

שואל הרלב"ג למה לצעוק הרי יצחק רצה, וכוונתו היתה לברך את עשיו, אם כן הברכה חלה על עשיו ולא על יעקב. וביאר רבי שמואל דוד וולקין רב בכרוקלין שכתוב שהמתפלל על החולה בפניו לא צריך להזכיר את שמו רק המתפלל על החולה שלא בפניו חייב להזכיר את שמו כדי שתפלתו תקבל. מעתה מובן מפני מה כה נחרד עשיו. כי אם הוא לא עומד ליד אביו המברך, ולא מזכיר שמו, לא מועיל כוונה אם לא מזכירים שמו כנדרש בהלכה. וליעקב זה כן נתפס הברכה לפי שהוא עמד כאן בשעת הברכה ואביו אמר 'ויתן לך' מי שעומד כאן. מילא יעקב יתברך ויש לעשיו לחרוד חדה גדולה עד מאוד.

וקח לך אשה (כח, א)

בסוף הפרשה מובא שיעקב אומר ליעקב 'וקח לך אשה משם' וקל שקי יברך אותך ויפרך וירבך' ויתן לך את ברכת אברהם' רואים שכשהולכים לבנות בית צריכים הרבה סיעתא דשמיא. ולכן מברכים ומתברכים לכבוד החתונה. הבן של הכתב סופר כותב כי ההזמנה לסעודת מצוה כגון לסעודת ברית וקל חומר לשמחת חתן וכלה זה נחשב לדבר מצוה. ואפילו שמזמינים לרחוקים שיבואו, וידוע לשניהם כי אי אפשר להם לבוא, ולא יבואו. וזה רק לכבוד ולהרבות אהבה, זה בעצמו כבוד המצוה. שיתכבדו מכובדים לכבוד המצוה. ואפשר להוסיף ובפרט אם מברכים, וזה אפשר מרחוק על ידי שיזכירו את שם החתן והכלה, ובודאי אם שולחים אגרת ברכה חזרה ואז גם יהיה 'ואברכך מברכך' אמן.

ויעתר יצחק לד' לנוכח אשתו כי עקרה היא (כח, כה)

אמרו חז"ל מפני מה היו אמותינו עקרות מפני שהקב"ה מתאוה לתפילות של צדיקים הנה דרך העולם הוא שהבנים הקטנים מפריעים להורים להתפלל אם הם באים עם האבא לביהכנ"ס, או שהאמא לא יכולה להתפלל, גורמים להורים הפרעות בדיוק כשמתחילים להתפלל צריך להפסיק בשבילם ולטפל בהם אבל הקב"ה רוצה שהצדיקים יתפללו בלי הפרעות ולכן לא נותן להם איזה תקופה ילדים כדי שיוכלו להתפלל בלי הפרעות בשם התפארת שלמה, וככה אנו מתפללים לפני מוסף של שבת בתפילת יקום פורקן מן שמיא זרעא היא וקימא אבל זרעא די לא יפסוק ודי לא יבטול מפתגמי אורייתא דהיינו שהבנים יהיו חיים בריאים וקיימים אבל שלא יפסיקו ולא יבטלו את הוריהם מתפילתם ותורתם, וכן בסוף הפרשה בבכרות יצחק מברך את יעקב 'ורב יעבוד צעיר' אם ברצונך להיות 'רב' אז 'יעבוד צעיר' עבוד על זה תנצל את הזמן בהיותך צעיר.

ויתרוצצו הבנים בקרבה ותאמר למה זה אנכי (כח, כב)

יש הרבה פירושים מה היתה השאלה למה זה אנכי. שרבה כבר ידעה שיש לה תאומים וידעה שאחד צדיק ואחד עשיו וגם הבינה שלכל אחד מהאבות נגזר גם להוליד זרע כשר וגם זרע פסול אבל היא צעקה 'למה זה אנוכי' הרי אצל אברהם הזרע פסול הגיע מהגר המצרית ולא ע"י שרה אם כן שגם שיעקב ישא אשה אחרת ויוליד ממנה את הזרע הפסול שנגזר, שמישהו אחר יזכה לעשות את העבודה השחורה להביא את עשו למה זה אנכי ורבה הצדיקת צריכה להוליד רק בנים צדיקים.

ויצא הראשון אדמוני (כח, כג)

יש לדקדק למה כתוב הראשון, והקשה המגיד מדובנא, כיון שעשיו נולד אדמוני שהטבע שלו שיהיה שופך דמים אם כן מדוע יענש על כך אלא התירוץ הוא שעשיו נולד הראשון ואם כן הוא הבכור הוא מוכן לעבודת המקדש ולכן נולד במזל מאדים המורה על דם והיה צריך לשחוט הקרבנות וזה כוונת הפסוק 'ויצא הראשון' כיון שהראשון שהוא יהיה בכור והבכורים זוכים לשחוט במקדש לכן נולד אדמוני במזל מאדים אולם אחר שמאס בעבודת הקודש ומכר הבכורה ליעקב אחיו לא נשאר עוד לו עפ"י מזלו רק להיות שופך דמים אבל הוא לא בסדר שמכר בכורה ולכן יענש על כך. עפ"י המגיד מדובנא.

ויעקב איש תם וישב אוהלים (כח, כד)

יש לדייק למה נאמר אוהלים לשון רבים ונראה שאוהל יכול להיות אוהל תורה או אוהל שזה בית מגורים אם כן אם אדם בוחר שאוהל ביתו יהיה העיקר ושיהיה לו כל תענוגי העוה"ז הגשמיים וזה הרי סתירה גמורה לאוהל התורה ואם אינו רוצה להיות מסתפק במועט אז בהכרח צריך לפרוק מעליו עול תורה ולקבל עליו עול דרך ארץ עול הפרנסה ונמצא שאינו יושב בשני אוהלים רק באוהל אחד דהיינו אוהל ביתו אבל אצל יעקב היה ההיפך שעשה אוהל ביתו לאוהל ארעי ואז יכול לשבת באוהל תורה, והרי צריך גם לאכול ולישון שזה עוור לתורה אז גם צריך בדיעבד אוהל ביתו ויש לו שני אוהלים ובזכות זה קיבל יעקב את הברכות שבירכו אביו וזה גם הפירוש מה שבלעם אמר מה טובו אוהליך יעקב אוהליך לשון רבים פירוש כמה טוב למי שיש לו שני אוהלים אוהל תורה עיקר ואוהל ביתו ארעי רק מה שצריך שיוכל ללמוד ע"י זה.

כי ציד בפיו (כח, כה)

פירש רש"י שידוע לצוד ולרמות את אביו בפיו בשאלו 'אבא האיך מעשרים את המלח ואת התבן?' ופלא, שהרי עשיו למד בחידר עד שגדל כמו שכתוב ויגדלו הנערים ורק אז יצא לרשתו אם כן ידע שאין מעשרים מלח אלא גידולי קרקע אז מה זה השאלה הזאת ויש לומר עפ"י מה שכתוב בפרקי דר' אליעזר (פרק כה) שאשת לוט שנהפכה למלח באים כל יום גברים ומלחכים אותה עד אצבעות רגליה ולמחרת שוב גדל צורתה כמו שהיתה כאשר נהפכה למלח ואם כן הרי היא גידולי קרקע ועל מלח זה שאל איך מעשרים כן אומר ר' חיים קנייבסקי זצוק"ל.

הלעיטני נא מן האדום האדום הזה (כח, ל)

עשיו ביקש 'הלעיטני נא מן האדום האדום הזה' מה זה שהוא מדגיש פעמיים אדום? מובא במדרש הגדול שהיו שם שני דברים שצבעם אדום א. עדשים ב. יין אדום. וההסבר שיעקב בישל נזיד עדשים לסעודת הבראה לאבילות של יצחק שנפטר עליו אברהם אביו ועדשים הם מאכל אבלים שאין להם פה וכן האבל אין לו פה שיושב דומם ומתאבל ובגמרא סנהדרין